

Ivairiaspalvė balandžių paroda – penktąjį kartą

Meska ŠUGŽDAITĖ

Praejusį sekmadienį Palangoje vyko 5-tąjį respublikinė Klaipėdos aukštakrūvių balandžių paroda. Į ją susirinko pulkas šių gražuolių skrajūnų augintojų iš visos Lietuvos. Palanga ilgainiui tapo didžiausiu šios veislės propaguotojų centru.

Smulkmeniškas vertinimas

Dar 10 metųje išvysta balandžių veislė turi labai smulkmenišką veislės aprašą. Todėl ir parodoje dalyvavę sparnuotai buvo vertinami itin preciziškai ir kruopščiai. Vienintelis teisėjas Lietuvoje, ir visame Pabaltjyje, galintis vertinti tokių parodų dalyvius, atvyko iš suomių – Stasys Patkauskas sakė, jog tokias parodas jam teikia didžiulį malonumą. „Esu archeologas pagal profesiją, o bulandininkystė – tai mano pomėgis, didžiulį malonumą, pasitenkinimą teikiantis užsiėmimas“, – sakė teisėjas, vardinamas daugybę kriterijų, pagal kuriuos vertinami paukščiai.

Nugalėtojas – rudas balandis

Klaipėdos aukštakrūvių veislės balandis itin charakteringas – veislės aprašas kalba apie trumpą koją, horizontalios stovėsenos, trapiosios formos galvos liniją, tiksliai apibrėžta, kaip atrodo jo akys, netgi jų apvadai. „Durbu turėjau daug. Visą savaitę vertinau balandžius. Tai smulkmeniškas darbas, juolab, kad pavargstama ir nuo to, jog parodoje – tik viena balandžių rūšis. Jei būna daugiau, akys „atsipalaiduoja“, būdėdamos į kitas, ne tik į vieną rūšį“ – apie darbo subtilybės kalbėjo oficiali vertintojo licencija turintis

S.Patkauskas, suolat važinėjantis į balandžių parodas visoje Europoje, o neseniai grįžo iš Izraelio.

Į parodą buvo suvežti įvairiaspalviai – juodi, balti, rudi, margi balandžiai. Klaipėdos aukštakrūvių veislės balandžiai spalvine gama nėra įprasti į rėmus. Nors daugiausiai buvo baltų skrajūnų, nugalėtoju išrinktas rudasis.

Augintojai tobulėja

Teisėjas sakė, jog per kelianus metus situacija parodoje gerokai pasikeitė. „Anksčiau daug kas vedavo tai, ką turi – ir geresnius, ir visiškai prastus šios rūšies paukščius. Ilgainiui visi augintojai pasirėpė prie sistemingo vertinimo, tad jie ėmė lygiotis į reikalavimus, domėtis ir šiemet, galia drąsiai sakyti, yra puikių Klaipėdos aukštakrūvių veislių pavyzdžių. Augintojai atsakingiau žiūri į rūšies propagavimą, atidžiau atirenka į parodas tinkančius paukščius ir būtent juos demonstruoja. Nors tiesa sakant, patys parodos lankytojai balandžius vertina visai kitaip. Jiems „anais gražesnis“, spalvingesnis, šitas – nelabai gražus. Nors veislės vertė jie galbūt vertinami atvirkščiai. Todėl dalnei parodoje būna ir ne tik teisėjų balsas – būna renkami ir „parodos smonytėliai“, gražia-

Daugiausiai baltų varinčių balandis – kasietis A.Banalis augintinis.

si tos ar kitos šalies ir panašiai“, – patirtimi dalijosi S.Patkauskas.

Dalyvavo ne visi

Il atvykusių 12 bulandininkų, tik 9 dalyvavo varčiantis dėl gražiausio augintinio, padaręjų skrajūno titulo – ne visi žinojo, jog norint pretenduoti į titulą, reikėjo turėti ne mažiau 6 balandžių. Tačiau netgi tai dalyvių daugumos nesumažino – visi vieningai sakė, jog parodos puiki praga susitikti, papolinti rūpesčius ir džiugintis, savo augintinius pristatyti visuomenei.

Narveltuose sulpė net šis paukščiai: didžioji dalis buvo baltų, keletas margų ir juodų. Parodos dalyvių vertintojas S.Patkauskas pasakojo, kad nors ir šios rūšies pavadinimas

Parodoje pristatyti balandžiai stebina spalvių gama – gamtos nepatipais plunksmoms.

Patkauskas sakė, jog Lietuvoje, kaip nei kitose valstybėse, jaunimai beveik nesidomi balandininkyste bei jauna apskritai.

Narvelinose sutūpė net 86 paukščiai: didžioji dalis buvo balta, keletas margų ir juodų. Parodos dalyvių vertintojas S.Patkauskas pasakojo, kad nos ir šios rūšies pavadinimas skambus, vertinamas ne balandžio skrydis, o eksterjeras – laikysena, išvaizdos bruožai. „Standarto reikalavimai nuo seno surašyti juodai ant balto. Jais ir vadovaujamės. Juk vertina ne balandininkus, o balandžius“, – kalbėjo vertintojas.

Prizus susižavė vienas

Parodoje buvo įteikti prizai už geriausią (vertintą baltąjį, rudą ir margą balandį, už geriausią atvežtą balandžių kolekciją apskritai). Daugelį prizų iškeliauvo į Aleksandro Barulio, balandininko iš Kauno rankas. „Prizininkai daugelį metų nesikeičia, nebent kartais – vienu ar kitu laiptėliu aukščiau ar žemiau“, – sakė S.Patkauskas.

Teisėjas džiaugėsi, kad itin gerai įvertintų balandžių augintojai vis rimčiau kimba į darbą, kurį galima apibūdinti gana paprastai „išgryninti veislę“. Stengiamasi grįžti prie tikrosios, visus kriterijus atitinkančios rūšies standartų. „Buvo metas, kai itin daug ėmė keltinti žmonės iš svetur prisivežtė be galo daug kitų balandžių rūšių, nepabijojusi pasakyti, jog ir „atliekų“. Iš nežinojimo, šeiminiškai prisiveisė visokių neilkių paukščių, kai tuo tarpu mūsų rūšis, Klipėdos aukštakraidžių balandžių rūšis, kurios šaknis – Lietuvoje, ėmė gadinančiai ryškėti. Dabar šios rūšies paukščių augintinių nemažėja, o senieji rodo vis geresnius rezultatus“, – sakė S.Patkauskas. Anot jo, daug davė tai, jog žmonės ėmė stovyti individualius namus – išplėtė ga-

Palankiausiai aktyviai domėjosi paroda: nos lankytojai neburo skaičiuojami, anot organizatorių, jų apsilankė tikrai nemažai.

Autorės ir Aldo Želio nuotraukos

limybės užsiimti balandininkyste. „Juk suprantama, jog šiam pomėgiui reikia erdvės, tinkamų sąlygų, ką gyvenimas individualioje namuose, arčiau gamtos ir davė“, – pasakojo balandžių vertintojas iš Lietuvos.

Trūksta jaunimo susidomėjimo

Susirinkusieji į parodą ne tik dalijosi patirtimi ir šventinėmis nuotaikomis, bet ir nerimavo. S.Patkauskas sakė, jog dabartinė situacija nedžiugina: nors balandžių augintojų nemažėja, tačiau nentsiranda ir naujų. „Senieji augintojai lieka, niekur nedingsta, tačiau pritraukti jaunų žmonių – itin sunku. Aš suprantu, kad visuotinė kompiuterizacija, muzika ir visa kita, tačiau gaila, kad jauni žmonės nebeužjsta gamtos ir rebeturi

sąlyčio su ja. Kai ėjau į pirmą klasę, man tėvas padovanojo kurvelių porą. Šiomet suėjo 50 metų, kai tą augintu tos veislės balandžius. Dabar jaunuomenė per daug atitrūkusi nuo tokių gražių dalykų. O juk buvimas gamtoje, su gamta ugdo žmogų, vysto kilnius tikslus, išsakingumą ir rūpestį, moko ne tik gauti, bet ir duoti“, – susirūpinimą išsakė S.Patkauskas, prisipažinęs, jog savo vaikams, gaila, tokio požiūrio perduoti taip pat nesugebėjo.

Tačiau į parodą susirinkę balandininkai tačiau turėjo daugiau džiaugsmų, nei rūpesčių – visi sakė, kad parodoje apsilankė nemažai susidomėjusių žmonių, o pati veiklos bendraminėčių susibūrimas vienoje vietoje, visada esti naudingas ir smagus.